

ایران جزو ۱ کشور نخست تولیدکننده CO۲ است
 در نشست دفتر مجمع ملی IPCC، داوود پرهیزکار، رئیس سازمان هواشناسی کشور گفت: «IPCC ابهامات بین‌الدولی تغییر اقلیم تنها مرجع رسمی و مورد وثوق سازمان ملل و سازمان هواشناسی جهانی برای بررسی تغییر اقلیم در سطح جهان است که در پنجمین گزارش خود موضوع گرمایش کره زمین را مورد توجه قرار داده است. این افزایش دما ناشی از افزایش غلظت گازهای گلخانه‌ای به‌ویژه دی‌اکسیدکربن است که علاوه بر افزایش دمای جو زمین باعث اسیدی شدن آب اقیانوس‌ها می‌شود و همین موضوع آسیب‌بزرگی برای محیط‌زیست تلقی می‌شود.»

به گزارش ایسنا، پرهیزکار بیان کرد: «خوشبینانه‌ترین سناریو این است که همه کشورهای به تعهد COP۲۱ پایبند باشند. بر اساس تعهدات کشور ما تا پایان سال ۲۰۳۰ میلادی باید بین ۴ تا ۱۲ درصد از میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای به‌ویژه دی‌اکسیدکربن کاسته شود. ایران جزو ۱۰ کشور اول در تولید گاز دی‌اکسیدکربن است و تا سال ۲۰۱۵ میلادی مقام هشتم را در این زمینه داشت.» در شرایط حاضر شاهد خروج آمریکا از توافقنامه پاریس و عدم پایبندی به تعهداتش در کاهش دی‌اکسیدکربن هستیم بنابراین اگر افزایش دی‌اکسیدکربن با همین روند ادامه پیدا کند، زمین ۵ تا ۶ درجه گرم‌تر خواهد شد. قطعاً این افزایش دما در خاورمیانه

بیشتر خواهد بود و بیشترین آسیب ناشی از تغییر اقلیم به خاورمیانه می‌رسد.» وی ادامه داد: «طی ۵۰ سال گذشته میانگین بارش کشور ۵۰ میلی‌متر کاهش یافته است. قطعاً تغییر اقلیم و گرمایش روی کاهش بارش کشور و افزایش کم بارشی‌های انباشته تأثیر گذار بوده است بنابراین اگر شیوه موجود در زمینه انتشار گازهای گلخانه‌ای ادامه یابد همچنان بارش‌های ایران کاهش می‌یابد و در نتیجه شاهد شدت بیشتری از کم بارشی در کشور خواهیم بود.» رئیس سازمان هواشناسی با اشاره به ارائه طرح بارورسازی ابرها از سوی وزارت نیرو اظهار کرد: «مطمئناً بارورسازی ابرها مشکل کم‌آبی را حل نمی‌کند. ۷۰ سال از بارورسازی

ابرها در جهان می‌گذرد و تحقیقات بسیاری در این زمینه انجام و منتشر شده و حدود ۶۰ کشور اعز از کشورهای توسعه‌یافته و کشورهای در حال توسعه مثل ایران این طرح را اجرا کرده‌اند. پیشینه باروری ابرها در ایران به حدود ۴۰ سال پیش برمی‌گردد.» وی در پایان با اشاره به اینکه در شرایط کنونی خوشبختانه همه مسوولان ارشد کشور و مقامات در جریان بحث تغییر اقلیم قرار گرفته‌اند، گفت: «در حال حاضر موضوع تغییر اقلیم روی میز کار همه مدیران کشور است و در همین شرایط لازم است که دفتر مجمع ملی IPCC با قوت بیشتر کار کند و آسیب‌های ناشی از تغییر اقلیم در حوزه‌های مختلف بررسی شود.»

زلزله و اماکن عمومی

■ محمود رمضانیان کارشناس و مربی امداد و نجات هلال احمر و مدرس دانشگاه

زمین‌لرزه‌ها یکی از پدیده‌های ترسناک و مخرب طبیعت هستند که به‌طور ناگهانی، خشنوت‌آمیز و بدون هشدار بروز می‌کنند. در مکان‌های عمومی آنچه مشکل‌آفرین است، وحشت و دستپاچگی مردم است. بنابراین هر چقدر هم به مردم آموزش داده شود، وحشتی که ایجاد می‌شود موجب خواهد شد که مردم رفتار درست نداشته باشند. در این میان، یکی از مکان‌های عمومی پرتردد، مترو است که مدیریت آن هنگام زلزله اهمیت زیادی دارد. مسوولان مترو متب‌اعلام می‌کنند که مترو فضای امنی است و می‌تواند به‌عنوان سرپناه از آن استفاده شود. در حالی که این اشتباه محض است و افرادی که این ادعا را مطرح می‌کنند، توان کارشناسی ندارند زیرا هنگام زلزله همه مردم می‌خواهند از فضاهای سرپوشیده بیرون بیایند و این خصلت مردم است که نمی‌خواهند در فضای سرپوشیده باشند. از این‌رو، افراد باید به‌گونه‌ای خارج شوند که به‌همدیگر آسیب‌نزنند و یله‌های برقی برای افراد ناتوان مثل سالمندان باشد و آن را یک طرفه کنند. معمولاً باز زلزله‌ترمزهای اتوماتیک قطارها عمل می‌کند و همان‌جا متوقف می‌شود و مردم می‌خواهند از مترو خارج شوند، در اینجا باید کاری کنیم که وحشت مردم کم شود، اما نکته مهم این است که حالا که مردم می‌خواهند از قطارها خارج شوند، چه کار باید انجام دهند؟ آیا پیش‌بینی شده که مردم از درهای تونل‌ها خارج شوند یا نه؟ آیا همه مردم اعز از ناتوان هم می‌توانند خارج شوند؟ توصیه‌های زیر را هراگشتاست:

- اگر هنگام زلزله داخل ساختمان هستید، در همان‌جا بمانید. زیرا بیشترین صدمات هنگام ورود یا خروج از ساختمان در طول لرزش‌ها رخ می‌دهد.
- تحرک خود را به حداقل ممکن رسانده و در چند کام‌کو تا ه‌خود را به نزدیک‌ترین سرپناه یا نقطه امن برسانید.
- وقتی زلزله رخ می‌دهد و شما بیرون ساختمان هستید یا ساختمان‌ها درختان و کابل‌های الکتریکی که امکان‌سرتگون شدن دارند، دوری کنید و تا زمانی که لرزش متوقف شود، بیرون بمانید.
- اگر در حال رانندگی هستید، به‌سرعت در محلی ایمن متوقف شوید و در وسیله نقلیه خود بمانید.
- از متوقف کردن خودرو نزدیک یا در زیر درختان، ساختمان‌ها، پی‌ها، دکل، کابل‌های برق و نقاطی که احتمال ایجاد یا پیدایش شدن گودال در زیر آن می‌رود، خودداری کنید.
- پس از رخداد زلزله مراقب پله‌ها و جاده‌های آسیب‌دیده باشید.
- پس از توقف زمین‌لرزه برای پس‌لرزه‌ها آماده باشید زیرا ممکن است موجب آسیب بیشتر شود و ساختارهای ضعیف را تخریب کند.
- اجتناب از تحرک غیر ضروری تا اینکه گرد و غبار به پا نکنید.
- کنترل دوره‌های جریان خون انگشتان‌تان برای اطمینان از جریان گردش خون جلوگیری از لخته شدن خون در آنها.
- پوشاندن دهان و بینی خود با هر چیزی که در دست دارید. سعی کنید از آلبسه پنبه‌ای موجود استفاده کنید.
- در زیر اوار، فریاد نزنید. فریاد آخرین راه‌حل است چراکه گروغبار زیادی را وارد مجاری تنفسی می‌کند.
- برای کمک گرفتن از دیگران در زیر اوار یا استفاده از سوت زدن یا روی یک لوله یا دیوار با یک جسم سخت ضربه بزنید تا نجات یابید. ■

مهديه افشارماني

زمانی که تصمیم جدید آموزش و پرورش برای حذف آزمون ورودی مدارس تیزهوشان اعلام شد،

سر و صدای زیادی به پا کرد. آزمون ورودی مدارس تیزهوشان که برای ورود دانش‌آموزان ابتدایی به متوسطه اول برگزار می‌شود همچنین آزمون ورودی مدارس نمونه مردمی حذف شده و علت این تصمیم به گفته وزیر آموزش و پرورش، استرس و اضطرابی بود که به بچه‌های دوره ابتدایی برای قبولی در این آزمون‌ها وارد می‌شد. تاسیس سازمان ملی استعدادهای درخشان به پیش از انقلاب اسلامی برمی‌گردد و دانش‌آموزانی که در مدارس تیزهوشان درس می‌خوانند، از امکانات آموزشی بالاتری برخوردار هستند، در حالی که هزینه آن نیز بسیار کمتر از مدارس غیرانتفاعی است. شاید بتوان گفت مشکل از آنجا شروع شد که از سال ۹۰ به بعد تعداد مدارس تیزهوشان افزایش پیدا کرد و به تبع آن تعداد دانش‌آموزانی که در این مدارس پذیرفته می‌شدند نیز بیشتر شد. آزمون ورودی سال ۱۳۹۰ سمپاد و آزمون ورودی مدارس نمونه دولتی اداغم و به این ترتیب، سوالات هوش از این سنجنش دانش‌آموزان استعدادهای درخشان حذف شد. همچنین از آن سال ظرفیت کلاس‌های این مدارس به ۳۰ نفر افزایش یافت. این در حالی است که والدین برای قبولی فرزندشان در این مدارس هزینه‌های هنگفتی می‌پردازند تا بتوانند از امکانات مدارس سمپاد استفاده کند و هزینه کمتری نسبت به مدارس غیرانتفاعی بپردازند. هر چند با حذف آزمون ورودی مدارس، استرس بچه‌ها کمتر می‌شود، اما انتقادهایی به این طرح وجود دارد که در این گزارش به آنها می‌پردازیم.

نیست که اینقدر معلم براش بگیرند تا قبول شود! «صحبت‌های من با والدین تا خوردن زنگ مدرسه، باز هم ادامه داشت، پدر یکی از بچه‌ها که دخترش کلاس پنجم ابتدایی است، می‌گوید: «برداشتن آزمون کار اشتباهی بود چون اصلاً این آزمون که اجباری نبود که حذفش کردند و اگر نگران استرس بچه‌ها هستید، چرا کنکور را حذف نمی‌کنند؟ تازه امکانات آموزشی که در مدارس تیزهوشان دارد، در مدارس دیگر نیست، پس طبیعی است که یکی از دغدغه‌های ما این باشد که فرزندمان در چنین شرایطی درس بخواند.» مادر پرما یا به‌نکته دیگری اشاره می‌کند: «دختر بزرگم تیزهوشان درس می‌خواند و من خیلی راضی بودم ولی حالا که آزمون را برداشتند همه به مدارس غیرانتفاعی سوق پیدا می‌کنند که هزینه‌های زیادی بابت شهریه می‌گیرد و کیفیت مدارس تیزهوشان را هم ندارد.»

دانش آموز تبتل واژه‌ای منسوخ است
 درست است که سیستم آموزشی کشور ما بر اساس نمره و آزمون تعریف شده و پرواض است که استرس زیادی را به بچه‌ها وارد می‌کند، اما نکته مهم این است که اگر این آزمون‌ها نباشد، روش درس دادن و یادگیری بچه‌ها در خود مدرسه به دور از استرس است؟

مهرداد حمیدی، معاون تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش در گفت‌وگو با

مدارس تیزهوشان

«سلامت» در مورد ممنوعیت آزمون‌های دوره ابتدایی می‌گوید: «انسان یک موجود چندبعدی است و هر چه باعث شود انسان یک‌بعدی باریابد؛ یعنی انحراف در تربیت رخ داده و حتی نظام تعلیم و تربیت را با خودش بهمین وار غرق می‌کند. در نتیجه برگزاری آزمون‌های استرس‌زا و ایجادکننده اضطراب در مدارس ابتدایی که دوران انس و علاقه به مدرسه و دوران شادی و نشاط و ایجاد علاقه به تحصیل است، دانش‌آموز را دچار کتاب‌زدگی می‌کند و یک‌بعدی بار می‌آید.» معاون وزیر آموزش و پرورش با بیان اینکه با این کار ما نباشت حافظه می‌کنیم، توضیح می‌دهد: «در صورتی که ما باید تفکر خلاق، نوآورانه و نقاد و گفت‌وگویی را توسعه دهیم که این آزمون‌ها نمی‌گذارند و تنها به بعد ذهنی می‌پردازند اما نه از بعد مسئله تفکر و خلاقیت، بلکه از نوع انباشت حافظه و حافظه‌محوری که آسیبی جدی است. بنابراین اضطراب‌های پی‌درپی که در ارتباط با این آزمون‌ها ایجاد می‌شود، از نظر روانی به دانش‌آموز آسیب می‌زند چون دانش‌آموز دبستانی تحمل این همه اضطراب و استرس را ندارد.»

به گفته دکتر حمیدی، دانش‌آموز ابتدایی، آمده از مدرسه لذت ببرد، مهارت زندگی بیاموزد، تربیت شود و وفاق و سازگاری و کار تیمی را بیاموزد اما از این طریق پی در پی در معرض آزمون‌هایی قرار می‌گیرد که خلاف جریان تربیت

گزارش «سلامت» از حذف آزمون ورودی تیزهوشان توسط وزارت آموزش و پرورش

حاشیه‌های یک حذف!

کتر از ۳ ماه به آزمون ورودی مدارس تیزهوشان مانده که خبر حذف آزمون آن رسانه‌ای شده و علت این تصمیم به گفته وزیر آموزش و پرورش، استرس و اضطرابی بود که به بچه‌های دوره ابتدایی برای قبولی در این آزمون‌ها وارد می‌شود

اصلی کودکان است.

وی به این نکته نیز اشاره می‌کند که در این آزمون‌ها تنها تعداد محدودی از بچه‌ها موفق به کسب نمره بالای می‌شوند، بنابراین مهر ناتوانی به پیشانی بقیه می‌زند و اعتماد به‌نفس خیلی وسیعی از دانش‌آموزان را نشانه‌گیری می‌کند چون ما در واقع در نظام مدرسه دانش‌آموز تبتل نداریم؛ این حرف منسوخ‌شده‌ای است. ما تفاوت‌های فردی داریم اما دانش‌آموز تبتل نداریم.

دکتر حمیدی توضیح می‌دهد: «هر دانش‌آموزی در یکی از مقوله‌های زندگی استعداد دارد که باید بگردیم و آن استعداد را کشف کنیم. باید به این استعدادهای زده شود، اما کنکورزدگی استعدادکش است و فقط استعداد سرعت تست‌زنی و استعداد حافظه‌پرووری را شاخص و ملاک توانایی دانش‌آموز می‌کند، در صورتی که یکی استعداد هنری، یکی ورزشی، یکی استعداد شغلی، یکی استعداد مهارتی خاص و مثلاً برخی مشاغل اجتماعی در حوزه‌های مختلف برق، صنعت و... که در زندگی مورد نیاز است را دارد اما وقتی در کودکی مهر بی‌کفایتی با این آزمون‌ها به پیشانی دانش‌آموز می‌خورد او دیگر سراغ استعدادهای دیگری نمی‌رود و فکر می‌کند در سایر جنبه‌های زندگی هم توانایی ندارد.»

مافیای میلیاردری برای قبولی در آزمون سمپاد

یکی از دلایلی که باعث شد آزمون مدارس سمپاد از دوره ابتدایی حذف شود، مافیایی بود که با دریافت هزینه‌های هنگفت از والدین، بچه‌ها را برای قبولی در این آزمون‌ها آماده می‌کرد و از طرفی دیگر نمی‌توان گفت بچه‌های تیزهوش در این مدارس درس می‌خواندند و در واقع بحث انتخاب افراد شایسته و باهوش بر اساس ارزیابی مشخص از هوش و استعداد رازیر سوال برده‌اند. رضوان حکیم‌زاده، معاون آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش در نشست خبری تکلیف نوروزی دانش‌آموزان ابتدایی به حذف آزمون تیزهوشان در پایه هفتم نیز اشاره کرد و گفت: «اساساً برگزاری آزمون تستی از ریاضی و علوم برای سنجنش هوش کاری اشتباه بود. برخی از آنها که وارد این مدارس می‌شدند سختکوش

بودند و با شرکت در کلاس‌های کنکوری توان حل مسائل آزمون را پیدا کرده بودند و قطعاً تیزهوش نبودند و در مسیر تحصیل در مدارس تیزهوشان با آسیب‌هایی روبرو می‌شدند. این تصمیم استرس به علت آزمون را از دوره ابتدایی دور کرد.»

به گفته وی، جلسه‌ای در چند روز آینده برگزار می‌شود و دستورالعمل و ضوابطی از سوی مدارس غیردولتی مشخص می‌شود و آنها در جهت جلوگیری از سودجویی حرکت می‌کنند. در مدارس خاص، ماندگار و برند غیردولتی صدنلی خالی وجود داشت که آموزش و پرورش بخواهد با این تصمیم جدید آنها را تقویت کند. حکیم‌زاده با بیان اینکه استعداد فقط یک نوع نیست و آزمون تستی ریاضی و علوم نمی‌تواند به تنهایی تعیین‌کننده میزان هوش باشد، در پاسخ به اینکه چرا عوامل استرس‌زای دیگر مانند تنبیه بدنی در مدارس و محتوای آموزشی نامناسب حذف نمی‌شوند؟ گفت: «آیا اگر پزشکی، قصور پزشکی داشت سازمان نظام پزشکی و وزارت بهداشت را باید به کلی زیر سوال برد؟ نمی‌توان با استناد به چند مورد تنبیه بدنی، صلاحیت چند ۱۰۰ هزار معلم را زیر سوال ببریم. گفته شد محتوای آموزشی استرس‌زاست، شما باید پژوهشی انجام داده باشید تا چنین بگویید. ارزشیابی توصیفی با این هدف اجرا می‌شود که دانش‌آموزان با حذف فضای رقابتی بتوانند درس بخوانند.»

معاون آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش این راه هم گفت که حتماً از سود چند میلیاردی موسسات از رهگذر تشویق خانواده‌ها برای ثبت‌نام در کلاس‌ها و آزمون‌ها آگاه‌اید و قطعاً بچه‌ها در این فضا مقایسه و تحقیر می‌شدند. همه این دانش‌آموزان با هم‌دیگر درس می‌خواندند ولی برخی از آنها در آزمون قبول نشده بودند و فرزندشان بیمار شده بود. برخی نماینده‌ها اصرار بر این ۲۵٪ نمره بیشتر داشتند تا فرزندشان بتواند به این مدارس راه یابد. این آزمون، آزمون مناسب تست هوش نبود و تیزهوشی تعریف علمی خاص خودش را دارد.

وی درباره علت تعجیل در اعلام این مصوبه توضیح داد: «این موضوع مسبوق به سابقه است. و بررسی آن در ماه‌های گذشته ادامه داشت. سودجویی این موسسات را نمی‌توان نادیده گرفت. برخی از آنها تبلیغ می‌کردند که برای دوره پیش‌دبستانی هم تست طراحی کرده‌اند. با وجود تمام خوبی‌هایی که این طرح می‌تواند در کاهش استرس بچه‌ها و جمع شدن بساط سودجویی برخی از موسسات آموزشی داشته باشد، هنوز این تصمیم وزارت آموزش و پرورش نکات ابهام‌زایی دارد و باید نگرانی‌های والدین در این زمینه برطرف شود. هنگام تهیه این گزارش چند بار تلاش کردیم تا با مسوولان معاونت آموزشی و استعدادهای درخشان وزارت آموزش و پرورش گفت‌وگو کنیم که این امکان فراهم نشد. ■

۵ پرسش «سلامت» از دکتر فاطمه مهاجرانی، سرپرست مرکز ملی استعدادهای درخشان و دانش‌پژوهان جوان، وزارت آموزش و پرورش

قانون درمی‌آید و همه باید اجرا کنیم.
(۴) این نگرانی وجود دارد که این مدارس قرار است به مرور زمان جمع شود. آیا این طور است؟
 نه، به هیچ‌عنوان فرایند نخبه‌پروری در ایران تعطیل نمی‌شود و دانش‌آموز دبستانی برای ورود به تیزهوشان می‌تواند فعلاً برای دور دوم متوسطه در آزمون شرکت کند. ما چند سناریو را در این زمینه بررسی می‌کنیم چون نکته مهم اینجاست که وقتی بچه‌ها در سنین بلوغ قرار دارند و در این سنین ظرفیت‌های ذهنی هم می‌تواند تغییر کند، همان‌طور که تغییرات جسمی، روحی و عقلی داریم، اگر نتوانیم خوب حمایت‌شان کنیم، آسیب جدی به کشور زده می‌شود بنابراین طرح شهاب را باید به گونه‌ای اجرا کنیم که به این سمت سوق پیدا کند.
(۵) شما در یک مصاحبه تلویزیونی گفتید موافق نبودید آزمون ورودی امسال برداشته شود. درست است؟
 بله، از منظر کارشناسی، من خیلی موافق اجرای آن در این زمان نبودم ولی از جهت مدیریتی این مصوبه تصویب شده و باید اجرا شود و من سعی می‌کنم به گونه‌ای اجرا شود که کمترین آسیب به مجموعه وارد شود. باید بگویم نگرانی والدین کاملاً بجاست و هنوز سناریوهای مختلف در حال بررسی است. سعی می‌کنیم به گونه‌ای نگرانی‌ها را برطرف کنیم که شایسته ملت ایران است. ■

دانش‌پژوهان هستند را تیزهوش نامید.